

ŽIVOT vírů

Proměna
společnosti
evangeliem

téma:
Život nemá
být sprint
/ 18

Jiří Dohnal:
„Bál jsem se,
že zemřu“
/ 20

Pákistán:
Unesli mě
muslimové
/ 34

52 stran
čtení na léto
křížovka
o ceny

A portrait of Pavel Černý, an older man with short grey hair and glasses, wearing a light blue button-down shirt. He is smiling and looking directly at the camera. The background consists of green foliage.

Pavel Černý
vidí církvím do kuchyně

Co najdete v tomto čísle

ÚVODNÍK

- 4** Místo dokonalé krásy
Miloš Poborský

MÉDIA, KULTURA

- 6** The Chosen: Seriál, ve kterém ožívají evangelia
Jitka Evanová

ROZHOVOR

- 8** Snažím se mluvit, jen když to je potřeba
Pavel Černý

TÉMA: UMĚNÍ ODPOČINKU

- 12** Jak je to se sobotou?
Jiří Bukovský

- 15** Odpočinek (nejen) po hobitím způsobu
Kateřina Vávrová

- 16** Stvořitelský plán pro tělo i duši
Marek Bužga

- 18** Život nemá být sprint
Lukáš Sztefek

- 19** Herec v hlavní roli
Petr Nešpor

- 20** Ryba voní od hlavy
Jiří Dohnal

- 20** Když jsem nic nedělal, měl jsem pocit viny
Jiří Dohnal

MŮJ PŘÍBĚH

- 22** Falko, Micka, Mourek...
Zuzana Földesiová

- 23** Základka a zaječí úmysly
Doubravka Matulová

- 24** „Tohle pozvání nesmíš odmítnout!“
Aleš Jančík

- 26** Překvapilo mě, že Bůh je taky duch
Tereza O.

- 27** Mezi záchranáři
Johana Ondráčková

Z HISTORIE

- 28** Čeští vědci a objev zpod hory Ébal
Daniel Němec

KŘESŤAN A SPOLEČNOST

- 30** Snadno dostupný sex podkopává manželství
Mark Regnerus

NAD BIBLÍ

- 32** Co byl „hřích Sodomy“?
Michal Klus

DALEKOHLED

- 34** Museli jsme z Pákistánu utéct
Anna Tichá

HUDBA

- 36** Snažím se být upřímná a písničkami mi to jde líp
Debora Jelínková

BÝT MLADÝ

- 38** Chtěl jsem rychle zbohatnout
Jan Chalupa

REGENZE

- 39** Z Česka až na konec světa
Miroslava Čásková

- 39** Těšnější evangelíci v tolerančním období
Tomáš Dittrich

6
Ježíš na obrazovkách
seriál The Chosen nadchnul diváky

8
Jsem rád, že jsme to zvládli
s Pavlem Černým o církvi v proměnách doby

12
Sobota, nebo neděle?
odpočinek pohledem teologa i fyziologa

26
Překvapivý nález z Izraele
Češi analyzovali protosinajský nápis

34
Hodili mi do okna
zápalnou láhev
vyprávění pákistánské křesťanky

36
Debora Jelínková
z kapely Marbles
sí na nic nehraje

Místo dokonalé krásy

Proč Sijón? Proč ne Kriváň?

MILOŠ POBORSKÝ

Pomalou stoupám. Lesy zdecimované kůrovcem zvolna ustupují neprostupné kleči. Široká cesta se mění v kamenitou pěšinku. Žádá si více pozornosti, já ale svůj pohled stále upírám k cíli vysoko přede mnou. Stoupám a má duše se vznášá k nebi...

Můj parták je kdesi vpředu, přesto neputuji sám. Obklopen dalšími nadšenci, k vrcholu jednomyslně hledíme všichni. Rychlejší mě předcházejí, někteří dokonce i teď, ve dvou třetinách cesty, běží. Trochu jim závidím. Budou na vrcholu mnohem dříve než já a o to déle se budou moci kochat nádhernými výhledy, jaké jen dokáže vykouzlit nebe bez mráčku. Tu a tam předcházím někoho i já. Třeba zrovna tuhle postarší, opravdu dost obézní dámu. Co ta tady dělá?! Zaháním nestoudnou myšlenku, a když ji mímám, usměju se na ni a hezky ji pozdravím. Chci jí vyjádřit, že i ona sem patří. Zaslouží si víc obdivu než všichni běžci dohromady. Jestli na vrchol vyfukni i ona, pak snad kdokoliv.

Vnímám krásu okolní přírody, kůrovci i válce na Ukrajině navzdory. Je léto, čas dovolených. Pro někoho také od církve a od Pána. Mně se to některé roky taky stalo, letos si na to ale chci dát pozor. Ve snaze přiblížit se Bohu si spontánně vybavuji biblické verše, které o horách mluví. Na několik si vzpomenu, a abych načerpal další inspiraci, na chvíli si sednu a z mobilní aplikace zjišťuji, že jich je jen v Žalmech na padesát.

Horu Sijón žalmista nazval místem dokonalé krásy. Vlastně je to odvážné tvrzení, vždyť krása je tak subjektivní věc. Měla-li by dostát přívlastku *dokonalá*, musela by se líbit všem. Kdo v Jeruzalémě byl, potvrdí, že Sijón není žádná hora. Je to obyčejný kopec, a ještě jen z jedné strany. Půjdete-li od Jaffské brány Starým Městem, přijdete na kopec Sijón mírně z kopce. Že jste na kopci, vám prozradí až pohled do Kidrónského údolí.

Místo, kde se projevil Bůh

Důvod dokonalé krásy Sijónu musí být v něčem jiném. Bývala tu Jebúsejská pevnost. Kolem roku 1000 př. n. l. ji dobyl král David, přenesl sem své sídlo i archu úmluvy. Než spocínula v Šalomounově chrámu, uběhla řada let. Možná proto je někdy hora Sijón ztotožňována s Chrámovou horou, Jeruzalémem i Zemí zaslíbenou. Mám to! Bohu odporní, hříšní, pyšní a dlouho neporazitelní Jebúsejci zde byli Davidem

poraženi. S ním na to místo přišla Boží vláda, viditelně se projevila Boží moc a sláva. Než mohla spocínout v nedalekém chrámě, přebývala zde Boží přítomnost. Ta je pravým zdrojem a důvodem dokonalé krásy Sijónu.

A to jsem ještě nezmínil událost, která se zde taky stala. Žalmista nejspíš zahlédl v daleké budoucnosti její stín, my ale vcelku s jistotou víme, že právě zde Ježíš při poslední večeři s učedníky vyslovil to, co někteří lidé považují za nejkrásnější texty Nové smlouvy. Máme štěstí, že Jan nebyl líný dělat si poznámky, jak se to někdy stává nám. Ježíšova vzácná slova o příchodu Přímluvce a Utěšitele zachytil a nám je předal. Kdyby to slyšeli nešťastníci Jebúsejci, jistě by se alespoň někteří z nich obrátili. Měli smůlu, žili ve zlých dobách, kdy Duch svatý ještě nebyl lidem dán.

Radost z nově nabytého poznání vzápětí zakalí neodbytná myšlenka: Proč si Bůh nevybral nějaké důstojnější místo, kde by se zaskvěl? Vždyť mu přece patří štíty hor. Kdyby to bylo na mně, doporučil bych mu nějakou majestátní horu, aby podržela slávu jeho důstojnosti! Jen ne tuctový polokopec. Třeba Kriváň, od západu první dvoutisícovka Vysokých Tater, na který se už několik hodin snažím vystoupit. Je dobře viditelný vlastně odevšad, v mých očích je dokonale krásný. Kolikrát jsem jel okolo, tolikrát jsem na něj toužil vystoupit. To by bylo důstojné místo, kde by se Bůh měl zaskvěl!

Svůj skvělý nápad rychle zavrhuji. První výstup na Kriváň je doložen až roku 1772, i když se má za to, že už od 15. století tam chodili havíři. Komu by se tady asi tak zaskvěl? Co Bůh dělá, dělá pro člověka a skrze člověka. *Bůh Hospodin promluvil a volá zemi od slunce východu až po západ. Ze Sijónu, místa dokonalé krásy, zaskvěl se Bůh.* (Ž 50,1–2) Jestli volá, musí tu být někdo, kdo to volání uslyší a zareaguje. Na Sijónu se nezaskvěl kvůli hoře, ale protože se našel mladíček, který Boží volání zaslechl a dal své srdce Bohu k dispozici. Tam to jen vyšlo najevo. Nebylo-li by Davida, Bůh by se zde nezaskvěl. Proto je to místo současně i Davidovo město. David jako prostředník Božího skvělení má svůj hrob právě zde, a ne třeba na Olivové hoře, jak bychom možná očekávali. Nebylo-li by Davida, Bůh by se určitě zaskvěl skrze někoho jiného.

Sedím na vrcholu Kriváně a prohlížím si každý detail 360stupňové krásy zdejší přírody. I ze střechy večeraďla na hoře Sijón je krásný výhled. Ze severu kousek Starého Města se zlatou kupolí Skalního dómu, na východě Olivová hora. Při dobré viditelnosti lze skrz Kidrónské údolí zahlédnout až pás hor nad Mrtvým mořem v Jordánsku. Na jihu je vidět Betlém, na západě Nové Město a hotel King David.

Maria z kurzu odešla

Na Kriváň i na Sijón proudí davy turistů. Hledají krásu, tak byli stvořeni. Krása přírody ukazuje na Stvořitele, ale *dokonalou* krásu nevidíte očima. Lze ji totiž zahlédnout pouze ušima. Slyšet je od východu až

po západ, není kvůli ní potřeba nikam cestovat. Dokonalou krásu ale zaslechne jen málokdo. Částečně i proto, že je k tomu potřeba i lidského prostředníka, a ti mají sklon o dokonalé krásě mlčet.

Jestli se mi od vypuknutí války na Ukrajině skrze někoho zaskvěl Bůh, bylo to skrze Marii. Jen pár let dospělá, vyrostla v církvi, o které vím jen to, že se tam nesmí nosit náušnice. Když mi to říkala, napadlo mě něco docela ošklivého. Ze skupiny studentek češtiny byla suverénně nejlepší. Jednu středu se ale Maria už neobjevila. Vzkázala, že nemůže sedět v Praze v bezpečí, když členové jejího sboru a její vrstevníci brání

Prý nemůže zůstat v bezpečí, když členové jejího sboru brání město před Rusy...

se zbraní v ruce její rodné město před ruskými hordami. Rozhodla se vrátit přímo na frontu. Pokud jí zbraň nesvěří, chce být na místě užitečná třeba jen tím, že bude vojákům vařit jídlo. Té církvi se v duchu omlouvám, kromě nenošení náušnic jistě učí spoustu skvělých věcí, když z jejich středu povstali tak stateční lidé. Chovám naději, že tváří v tvář agresi bychom i my dokázali naivní křesťanský pacifismus odložit.

Svým rozhodnutím Maria výrazně vybočila z dlouhé řady těch, kdo upřednostňují vlastní bezpečí. Vidím v ní kus Kristova charakteru.

Přišel čas vrátit se do údolí. Parták vyrazil napřed, dobře ví, že jinak mě odsud nedostane. Ještě jednou se rozhlížím. Dolů se mi nechce, na vrcholech hor se vždy cítím blízko Bohu. Krása a *dokonalá* krása se k sobě mají trochu jako mladé a staré víno. Kdo ochutnal staré, mladé nechce, protože staré je lepší...

Ing. Miloš Poborský je ředitelem ETS. Je členem KS Praha, regionu Jih, a CB Praha-Šeberov.

Jan Eriksen opět v českých věznicích

2. a 3. 6. navštívil norský evangelista Jan Eriksen v doprovodu Hany Pospíšilové, bývalé tajemnice KMS, po covidové pauze tři české věznice: Odolov, Pardubice a Rapotice. Na výzvu k přijetí Krista podle Pospíšilové reagovalo celkem asi 100 odsouzených.

H. Pospíšilová, kaplan věznic Rapotice V. Večeřa, J. Eriksen a B. Novák

„Přednášky vždy začínaly několika křesťanskými písněmi ze života, které složil a zazpíval Bohumil Novák. Pak přišel na řadu Jan, který se odsouzených ptal, jestli jim život dal to, co si přáli, a co můžou ztratit, když to zkusí s Ježíšem. Potom jim vyprávěl svůj příběh o tom, jak byl ve vězení a v léčebně pro drogově závislé,“ přibližuje Pospíšilová. Eriksen vězně vyzýval nejen k rozhodnutí pro Krista, ale i k dennímu čtení Bible a rozdával jim svou životopisnou knihu.

„V Rapotících byl místní kaplan překvapený tím, že po celou dobu programu nikdo nerušil, ale všichni se zájmem naslouchali. Není to samozřejmost, Jan si odsouzené umí získat. Na jeho výzvu tam reagovalo 48 z nich, ačkoli byli přítomni v hojném počtu i stráža a lidé z vedení věznic, před kterými mívají odsouzení ostych,“ doplňuje Hana Pospíšilová.

Boží město Frýdek-Místek

Ve Frýdku-Místku se spojilo šest církví a společně vytvořily evangelizační festival Boží město. Uskutečnil se 13. a 14. 5. a na programu byla hudební vystoupení (Lámačské chvály, Timothy), přednášky (Jak přijmout sám sebe; Jak přijmout místo, kde žijí; Smíření ve vztazích a přijetí vlastní rodiny) i hry pro děti na různých místech ve městě.

Nápad oslovit křesťanským poselstvím celé město se zrodil v katolické farnosti, ta pak vyzvala ke spolupráci další místní sbory (CB, CASD, ČCE, SCEAV, ČZB). Celkem se do organizace zapojilo cca 150 lidí.

KS si zvolila radu církve

Na pastorálce Církve Křesťanská společnost (KS) byla zvolena na další tři roky rada církve, a to ve složení Tomáš Božovský, Jan Cvejn, Pavel Kolegar a Jakub Limr. O pozici seniora církve, kterou v současné době zastává Marek Prosner, se bude jednat na podzim.

Pastorálka proběhla 13.–15. 5. ve středu Immanuel v Dlouhém u Slavikova a tematicky se zaměřovala na mladou generaci – jak se jí přiblížit a zvěstovat jí

evangelium. „Byli pozváni bratři z mladé generace a současně i lektor, který se s touto generací každodenně stýká. Kromě krátkých přednášek bylo součástí i sdílení o tématu ve skupinách a modlitby za následnou aplikaci,“ přibližuje program setkání Marek Prosner.

Expresní Mokon

S ohledem na mimořádnou situaci způsobenou válkou na Ukrajině se tým připravující mezinominální modlitební konference Mokon rozhodl uspořádat mimořádný tříhodinový Mokon on-line. V pondělí 19. 5. se připojilo cca 35 adres na Zoom propojený s prostorami pražského IHOPP (Mezinárodní dům modlitby), kde byl chválicí tým a většina z přípravného týmu, aby se modlili. Po společném úvodu se modlitebníci v několika blocích rozdělili

do menších skupin, zazněly přímlyvy přímo za situací na Ukrajině, ale i obecněji za vztah Ruska a Ukrajiny a za poznání Boží vůle.

Plánovaný čas tří hodin uběhl velmi rychle, k hladkému průběhu významně přispěl svou moderací Lukáš Mixánek a technický tým, který přenos zajišťoval. Chvály vedl tým pod vedením Mirka Báľka.

22. 10. by se měl v Praze konat standardní prezenční celodenní Mokon.

Lubomír Ondráček

Konference Gedeonů

Mezinárodní svaz Gedeonů v ČR si pro pořádání první národní konference zvolil motto z Pavlova dopisu Koloským 1,23. Konference se konala 20.–22. 5. v Top hotelu Praha. Na páteční večer byli na setkání pozváni pastoři sborů, které dlouhodobě s Gedeony spolupracují.

Cílem Gedeonů je skrze rozdávání Božího slova získávat lidi pro Krista, nikoli pro

jednotlivé církve. Současně členové Gedeonů musejí být zakotveni v místním sboru. Celosvětovým motto organizace je text z Izajáše 55,11 ohledně moci Božího slova. Svaz působí ve 110 zemích a ročně rozdává až dvě miliardy Nových zákonů. V ČR působí na 350 Gedeonů a jejich pomocnic (Gedeonem může být pouze muž nezaměstnaný v církvi, pomocníci manželka Gedeona).

Gedeoni nabízejí návštěvu místních sborů a prezentaci své činnosti a také členství novým Gedeonům a pomocnicím. Tisk Nových zákonů financují z darů (viz www.gedeoni.cz).

Lubomír Ondráček

Festival na Vyšehradě

Po Letně, Vítkově a Petříně se poslední květnovou sobotu dalším vyvýšeným místem, které rozevřel festival Na výšinách, stal pražský Vyšehrad. Šestý ročník multi-

žánrové open-air akce do Prahy přivedl křesťanské hudebníky i řečníky. České a slovenské interprety (eSPÉ, Noemiracles, ONMY, Lévi, Marbles...) doplnil britský rapper Faith Child.

Z řad řečníků se za mikrofonem vystřídal například Pavel Eder (Můžu i já slyšet Boží hlas?), Pavel Hošek (Blíží se konec světa?) nebo manželé Monika a Jakub Vejmelkovi (Jak křesťanství pohlíží na sex a partnerské vztahy?). K dispozici byla i modlitební služba a duchovní poradenství.

Za festivalem stojí tým křesťanů z různých sborů a denominací, zaštiťuje ho zejména Mládež pro Krista. Festival má evangelizační charakter a je zdarma.

Staronovým biskupem SCEAV je Tomáš Tyrlík

28. 5. se v Českém Těšíně konalo volební zasedání Synodu Slezské církve evangelické augsburského vyznání (SCEAV). Biskupem církve byl i na další funkční období (2023–2028) zvolen dosavadní biskup Tomáš Tyrlík. Církevním kurátorem (statutárním zástupcem) byl zvolen Vladislav Blahuta. Synod zvolil také členy Dozorčí rady Slezské diakonie a členy jednotlivých komisí.

Motto synodu znělo „Učíme se od Nejlepšího“, které reflektuje téma letošního roku ve SCEAV, jímž je výchova a vzdělávání.

Synod ČCE se omluvil homosexuálům

Synod Českobratrské církve evangelické, který zasedal 19.–21. 5. ve Svitavách, přijal kajícný text nazvaný „Žijeme spolu v jedné církvi“, ve kterém se omlouvá lidem s homosexuální orientací, kteří se „mnoh-

dy necítí v našich sborech dobře“ a kterým „v minulosti církev často ubližovala“. Zásadní je zejména tato věta: „Přejeme si, aby lidé s homosexuální orientací nacházeli v našich sborech domov a byli, tak jako všichni, přijímáni i se svými partnery a partnerkami.“

Text připravila Komise pro přípravu rozhovoru s lesbami a gayi v církvi. Ačkoli byl většinově přijat, přesto názor v synodu a v církvi na tuto problematiku není jednotný. Na jednání synodu se o ní diskutovalo, padl i návrh komisi rozpustit. „Mám z komise pocit, že chce manželství homosexuálů protlačit. Manželství přitom považují za biblicky ustanovený svazek muže a ženy. Myslím, že LGBT lidi máme přijímat, ale postačí, když vedle sebe budeme žít,“ prohlásil například Mojžíř Blažek, farář ze sboru v Českém Těšíně.

Zmíněná komise byla ustanovena v roce 2019 a má mimo jiné do budoucna církvi pomoci zodpovědět otázku, zda je svazek dvou lidí stejného pohlaví partnerstvím, anebo by mohl být i manželstvím.

Dále synod, nejvyšší zákonodárná a řídicí shromáždění ČCE, oficiálně vyjádřil „soucit se všemi lidmi, do jejichž života zasáhla agrese Ruské federace proti Ukrajině“ a přijal prohlášení o vztahu k muslimům, vyzývající k porozumění, dialogu a pokojnému soužití s nimi. Oficiálně synod zrušil farnost ve Zruči nad Sázavou a rozhodl o vzniku samostatného farního sboru v Roztokách u Prahy. Jedná se o první nový český sbor ČCE od roku 1965.

Všechna prohlášení a podrobný popis jednání jsou dostupné na webu <https://synod.e-cirkev.cz>.

Festival Lumen oslavil 30. narozeniny

Slovenský festival Lumen, který začínal jako přehlídka křesťanských pěveckých sborů a během let vyrostl v jeden z největších festivalů ve střední Evropě, se 3. a 4. června konal v Trnavě již potřicáté. Hlav-

ním hostem byla letos australská skupina Planetshakers, dalšími zahraničními hosty byli např. britský rapper Guvna B, Estonec Daniel Levi nebo němečtí Good Weather Forecast. Ze slovenských interpretů zpívala např. oblíbená písničkářka Sima Magušinová (dříve Martausová).

Kromě pestrého hudebního programu a vystoupení pro děti probíhaly v centru města také semináře a diskuse – např. na témata „Jaké vedeme životy v době války a boje?“, „Jak žít víru na sociálních sítích“ nebo „Potkají se křesťan, muslim a žid“. V Řeholní kavárně obslužili festivalové návštěvníky řeholní sestry a kněží, kteří zde byli k dispozici i pro rozhovor.